

JA TEGEN 'SAMEN OP WEG'

Motieven voor een ja tegen de vereniging van kerken

Positief

In hervormd- gereformeerde kring leven veel bezwaren tegen SOW. Wij sommen deze hier niet opnieuw op. Wie met hartstocht streeft naar een kerk die gekenmerkt wordt door echt gereformeerd kerkelijk leven ziet met lede ogen aan hoever we met elkaar als kerken daarvan verwijderd zijn geraakt. Wij delen veel van deze gevoelens en bezwaren. Echter, in deze notitie willen wij aandacht vragen voor de positieve zijde van dit verenigingsproces. Ze is maar al te vaak onderbelicht.

Gebroken Vaderlandse Kerk

Met een zeker recht kan men spreken van de Vaderlandse Kerk der Hervorming. Zonder de ogen te sluiten voor de legitieme aanwezigheid van de luthers-reformatorische traditie stellen we vast dat de Reformatie zich in ons land ontplooid heeft in de Gereformeerde Kerk. Deze Kerk heeft zich verstaan als een Christusbelijdende volkskerk, vrucht van Gods genadeverbond en deel uitmakend van de katholiek-gereformeerde kerkenfamilie..

In de loop van de tijd is deze kerk in stukken gebroken. Zij heeft zich in toenemende mate uitgeleverd aan onschriftuurlijke opvattingen, zich verzet tegen bijbelse kritiek en tucht, zich in veel opzichten afgewend van haar eigen confessie. Dat was voor gewetensvolle leden der kerk zo onaanvaardbaar, dat men zich in de 19^e eeuw afscheidde en heil zocht in nieuwe kerkverbanden. Delen van de Vaderlandse Kerk vinden we derhalve in andere kerken, naast de Nederlandse Hervormde Kerk. Zij horen bij elkaar.

In meer of mindere mate bleef men echter een zeker heimwee voelen naar de ongedeelde kerk der reformatie in ons land. Naast 'afscheiding' was er altijd – althans bij sommigen - iets van een zucht naar 'wederkeer'.

Roep om eenheid

In de zestiger jaren van de 20^e eeuw ontstond er een beweging van eenheid tussen de hervormden en de gereformeerden. Samen op Weg. Helaas namen en nemen andere, kleinere delen van de verbroken vaderlandse kerk daaraan geen deel. Echter wel de twee grootste: de NHK en de GKN. Zij verlangen naar vereniging. Deze ligt voor de hand. Beiden kerken voelen zich kerk krachtens Gods verbond. Zij zijn met elkaar verbonden door dezelfde gereformeerde belijdenis. Beide staan zij voor de immense opdracht gestalte te geven aan de missionaire en diaconale roeping voor de Nederlandse samenleving en dat in een tijd van ongekende secularisatie. Beide staan voor de taak een profetische en priesterlijke houding aan te nemen jegens overheid en volk in een multiculturele samenleving.

In de loop der jaren kwam de Evangelisch Lutherse Kerk langszij, de kleine vroeg-reformatorische kerk in ons land, deel uitmakend van de Lutherse Wereld Federatie. De beide grote kerken accepteerden haar terecht als partner in het proces van eenwording. Daarvoor heeft zij legitieme papieren: de Onveranderde Augsburgse Confessie, vrijwel het oudste reformatorische belijdenisgeschrift, verdraagt zich zonder wezenlijke problemen heel goed met de gereformeerde confessie.

Het hebben van een reformatorische belijdenis wil niet zeggen dat de drie kerken hun belijdenis trouw zijn gebleven. Ook niet dat het bijbelse geloof in al zijn kracht en helderheid in de kerken leeft en aan de nieuwe generaties wordt doorgegeven. Evenmin is dat het geval waar het betreft de heiliging van het totale leven en de ontplooiing van liefde voor naasten dichtbij en ver weg. Er waren en zijn ontwikkelingen in de drie kerken die bezorgdheid oproepen. Het is echter niet raadzaam daarbij eenzijdig kritisch naar één kant of één kerk te kijken. Geldt hier niet Paulus' woord: "Allen zijn zij afgeweken" (vgl. Romeinen 3:12)?

Er is alle reden de hand in eigen boezem te steken en met elkaar gezamenlijk een weg van zelfonderzoek en bekering te gaan: juist dáárin Samen op Weg!

Het moeizaam verlopen verenigingsproces nadert het moment van de eindbeslissing, in 2003. Beoogd wordt een vereniging in 2004. De finale besluitvorming is nabij.

Diepste motief voor eenheid

Het diepste motief om de eenheid van deze kerken te zoeken is niet in de eerste plaats gelegen in een gezamenlijke historie, noch in de op zichzelf heel praktische gedachte dat men samen sterker is dan alleen. Het diepste motief is de roeping van Christus waarvan sprake is in Zijn hogepriesterlijk gebed (Johannes 17).

Af te wijzen is de gedachte, dat hier bedoeld wordt op de 'onzichtbare kerk' of de 'oecumene van het hart'. Zij die bij Christus behoren horen tot in de zichtbare eenheid bij elkaar. Hierbij denke men aan het hartstochtelijk vermaan van de apostel Paulus in 1 Korinthiërs 1 en 3 ("Is Christus gedeeld?").

Waarheid en Eenheid

De waarheid Gods, die de kerk belijdt, mag niet in concurrentie gebracht worden, zoals maar al te vaak gebeurt, met de eenheid in Christus. Eenheid in Christus is een deel van de waarheid. De zoektocht naar de waarheid en haar vertolking en betekenis voor kerk en wereld, gaat immer voort en is blijvende roeping voor de kerk, ook na de vereniging. Het 'geding om de waarheid' moet krachtig voortgaan. Immers, ook de verenigde kerk zal geen 'zuivere kerk' zijn. Kerk zijn is en blijft een zoeken en groeien naar Christus (Efeziërs.4). In dit geding hebben zeker zij, die opkomen voor het goed recht van het gereformeerde belijden, in saamhorigheid en volharding een weg te gaan. Het is de weg die de Gereformeerde Bond steeds trachtte te volgen in de Nederlandse Hervormde Kerk. Er is werk aan de winkel in de verenigde kerk!

Dit reformerende werk bestaat echter niet in het elkaar de maat nemen. Het gaat er om elkaar uit te nodigen nauw bij de Schriften te leven, de Here te dienen, Christus lief te hebben en de leiding van de Heilige Geest te verwachten. Om de Naam van de Drie-enige te belijden en te verkondigen.

Belijdende Kerk

Daarbij mag de verenigde kerk steeds weer herinnerd worden aan haar belijdenis. Daarvoor is voldoende basis aanwezig in de belijdenisgeschriften en het daarin geformuleerde geloof, waarmee de kerk – naar haar kerkorde - in gemeenschap wil leven. Het is onze taak die gemeenschap als een levende band aan te tonen, vorm te geven, uit te dragen, te actualiseren en uit te bouwen waar dat nodig en mogelijk is.

Reformata quia reformanda. Het zal er om gaan de bijbelse balans te vinden tussen trouw aan de belijdenis en vernieuwing van de kerk.

Apartheid niet meer mogelijk

Wanneer de NHK en de GKN, desondanks, besluiten zouden apart van elkaar te blijven bestaan zou dat naar onze mening de drie kerken tot in het hart treffen. Zij zullen dan immers voor God en de mensen hun identiteit en apartheid moeten kunnen rechtvaardigen. Naar onze overtuiging is dat niet meer mogelijk.

Kerkorde

De concept-kerkorde is, ondanks enkele gebreken, aanvaardbaar als een werkelijk reformatorische kerkorde. De ordinanties bij de kerkorde geven veel ruimte aan gemeenten en kerkenraden om een confessioneel -principiële weg te gaan en de kerk in haar bovenplaatselijke verbanden te houden aan haar belijdenis. De kerkorde opent tal van deuren voor de gemeenten en haar leden de missionaire en diaconale taken van de kerk te behartigen, taken waartoe de Kerk meer dan ooit geroepen is.

Al deze overwegingen geven wij met de bedoeling een positieve benadering van het verenigingsproces ernstig te nemen. Het zal er om gaan in dit beslissende jaar te komen tot een biddend genomen besluit, dat voor Gods aangezicht verantwoord is. Wij hebben de vaste overtuiging dat de eenentwintigste eeuw, nog maar nauwelijks begonnen, gebaat is bij één getuigende en dienende Kerk van de Reformatie.

Ede, 14 november 2002 , A.Romein
Tekst voor de brochure 'In het zicht van de beslissing'